

Plaatselijke aanduiding bouwhistorie monument

Stikke Hezelstraat 10

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

2854

Redengevende omschrijving van het bouwhistorie monument

KORTE BOUWGESCHIEDENIS

Stikke Hezelstraat ligt in het verlengde van de Lange Hezelstraat, beide al eeuwenlang belangrijke uitvalswegen van Nijmegen die de stad in oost-west richting doorkruisen. De wegen volgden het tracé van de Romeinse weg die tussen de legerbasis op de Hunnerberg en de grafvelden in het lager gelegen westen lagen. Westelijk van de grafvelden ontwikkelde zich in de eerste eeuw na Christus een nieuwe Romeinse nederzetting die in 104 de naam *Ulpia Noviomagus Batavorum* kreeg. Rond 270-280 was deze nederzetting weer verlaten. De vermelding van de straatnaam komt voor het eerst voor in 1310: Hese straet, lopend naar het dorp Hees. Deze naam betrof zowel de latere Lange Hezelstraat als Stikke Hezelstraat. Sinds de middeleeuwen maken ze beide onderdeel uit van één van de centrale Nijmeegse straten, onderdeel van de centrale as met veel grote huizen. De naam Stikke is een verbastering van een middeleeuws Nijmeegs woord waarmee 'steil' wordt bedoeld, verwijzend naar het hoogteverschil van de weg. Stikke Hezelstraat verbindt de Lange Hezelstraat met de tien meter hoger gelegen Grote Markt. Stikke Hezelstraat 10 maakt deel uit van een reeks ondiepe panden met daarachter de Latijnse School uit 1544 en de Sint Stevenskerk. Het pand deelt zijn zijmuren met de buurpanden en de muur van de achtergevel met de Latijnse school. De trap die de begane grond met de eerste verdieping verbindt, is deels in de dikte van deze gedeelde achtermuur opgenomen. Het pand dateert vermoedelijk uit de 17^e- eeuw of eerder, gelet op de aanwezige kelder en de in 1931 nog aanwezige moer- en kinderbinten. In de 19^e eeuw is het voorste deel van het pand verhoogd vanwege de aansluiting van de voorgevel op het voorschild van het dak.

In 1931 heeft een verbouwing plaats gevonden. De insteekverdieping is toen gesloopt en de toen bestaande balklaag van drie moerbalken en kinderbinten boven de begane grond werd vernieuwd. Uit de bouwtekeningen van 1931 blijkt welke bouwdelen toen als bestaand metselwerk aanwezig waren. Dat was het geval bij de muren van de voor- en achtergevel, de kelder en de scheidingsmuren. Dit betekent dat het metselwerk in de voorgevel minimaal 19^e eeuws kan zijn en mogelijk (deels) nog ouder. Ook blijkt uit de bouwtekeningen dat de kelder toegankelijk was via een luik in de voorgevel en een ladder. Een vaste trap verbond de voorkelder onder de straatkant met de kelder onder het pand. Met name bij de scheidingsmuren en de keldermuren, -plafond en -vloer is de kans groot dat het om historische bouwstructuren ging. In de balklaag boven de begane grond staan op de bouwtekeningen moer- en.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is vrijwel de hele Stikke Hezelstraat verwoest, op enkele panden na. De schade aan het pand aan Stikke Hezelstraat 10 zal beperkt zijn geweest, omdat de voorgevel zover bekend dezelfde opbouw en indeling heeft behouden. Rond 1980 zijn de raampartijen in de voorgevel vervangen door kunststof kozijnen. Aan het einde van de 20^e eeuw is op de begane grond een tussenverdieping gecreëerd. Voor de bouw van de tussenverdieping werden de bovenlichten van de pui dichtgezet. Verder had dit geen invloed op de indeling van de voorgevel.

Vervolgvel

1

Uit bouwtekeningen uit 2007 blijkt dat de kap een gordingenkap betreft. In 2007 zijn de bovenlichten van de pui weer opengemaakt en voorzien van glas in lood in geïsoleerde beglazing binnen het bestaande kozijn.

BESCHRIJVING

Het interieur is niet bezocht.

Stikke Hezelstraat 10 bestaat uit drie bouwlagen met een asymmetrisch zadeldak. De zijmuren en achtergevel zijn uitgevoerd als gemene muren met de buurpanden. Onder het voorste deel van het huis ligt een rechthoekige kelder met een stenen tongewelf, waarvan de kruin haaks op de straat ligt (hoogte: 2,05 meter). De kelder is toegankelijk via een kleine voorkelder onder de Stikke Hezelstraat. Hier bevindt zich ook nog een restant van een bakstenen trap. Aan de linkerkant is nog een dichtgezette doorgang te zien, wat doet vermoeden dat de kelder ook toegankelijk was vanuit het buurpand nummer 12.

De kelder dateert vermoedelijk uit de 17^e eeuw of ouder. De kelder heeft een betonnen vloer.

WAARDERING

De panden met oude casco's in de Stikke Hezelstraat houden de middeleeuwse verkaveling zichtbaar en hebben een ontwikkeling gevolgd binnen deze perceelsgrenzen. Stikke Hezelstraat 10 heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de parcellering, als onderdeel van de historische stadsstructuur. De bouwmuren maken hier onderdeel van uit.

Het pand heeft bouwhistorische waarde vanwege de aanwezigheid van een 17^e-eeuwse of oudere kelder, de historische scheidingsmuren met de buurpanden en vanwege de verwachting dat een deel van de voorgevel nog ouder is dan 19^e-eeuws.

De bescherming heeft betrekking op de kelder, de scheidingsmuren (zijgevels en achtergevel) en de bouwhistorische verwachting van het metselwerk van de voorgevel. De gevelinvulling (pui, kozijnen en ramen) vallen buiten de bescherming.

Bronnen:

Digitaal Bouwarchief Nijmegen.

J.C.H. Dekker en J.A. van der Hoeve, bouwhistorisch verkenning Stikke Hezelstraat 10, 8 mei 2003.

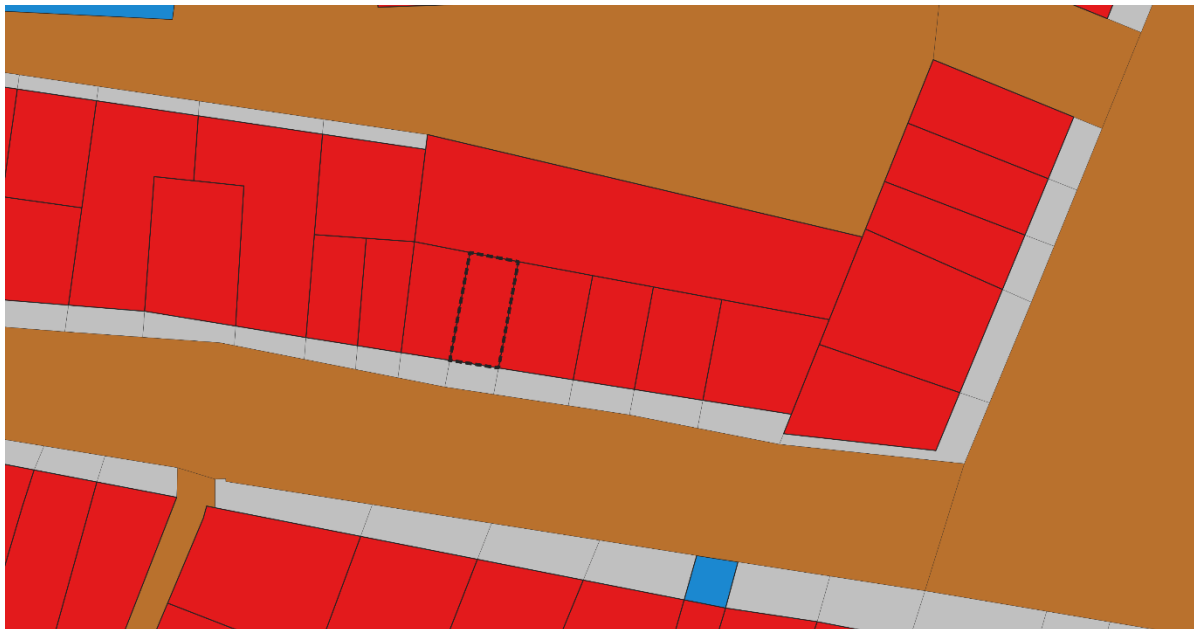
Wijnand Bloemink *et al*, *Verborgen Verleden. Bouwhistorie in Nijmegen* (Utrecht, 2004).

Wilfried Uitterhoeve *et al*, *Nieuwe Historische Atlas van Nijmegen. 2000 jaar stad aan de Waal* (Nijmegen, 2018).

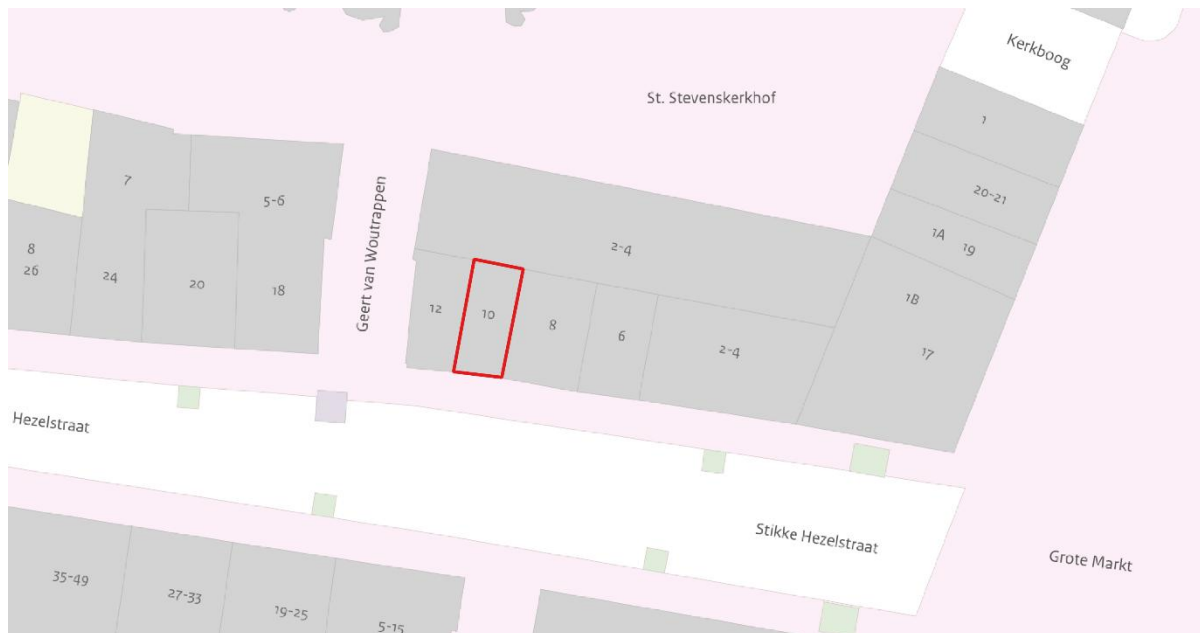
Kadastrale tenaamstelling	3 april 2023
Kadastrale aanduiding	
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	2508

Foto's op vervolgblad

Vervolgvel
2

Historische parcellering in 1832. Bron: HISGIS.

Huidige parcellering.

Vervolgvel
3

Voorgevel

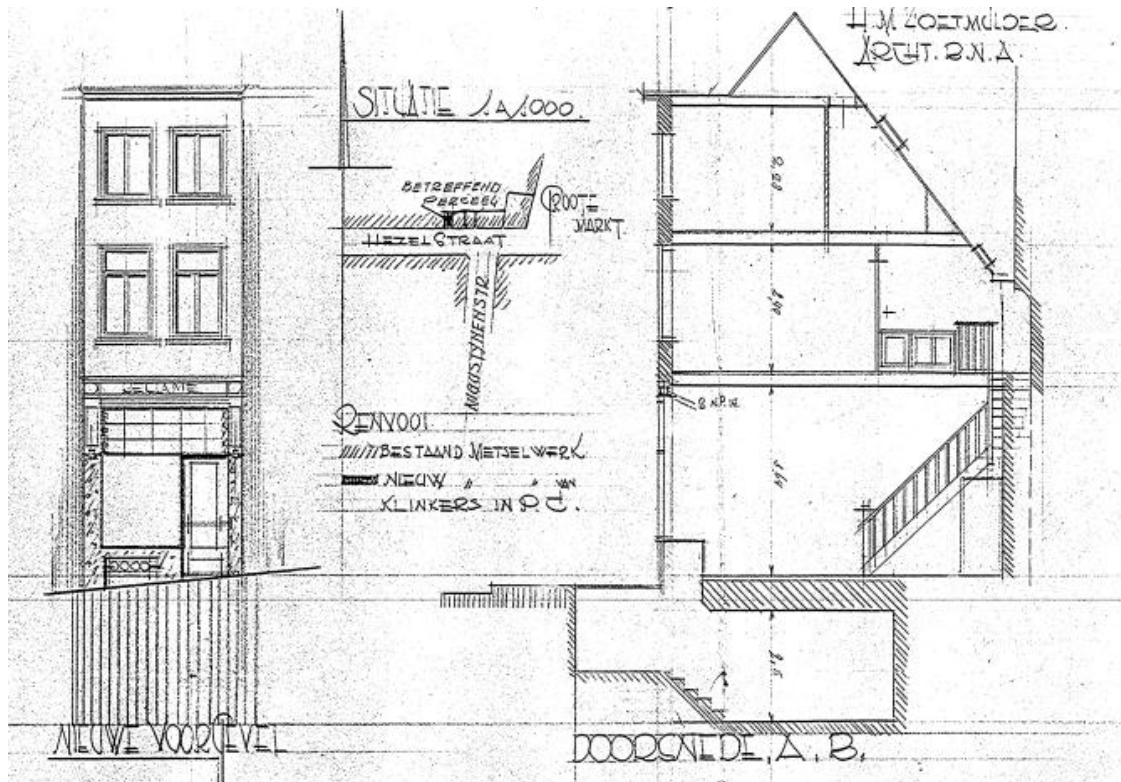
Vervolgvel
4

Straatbeeld

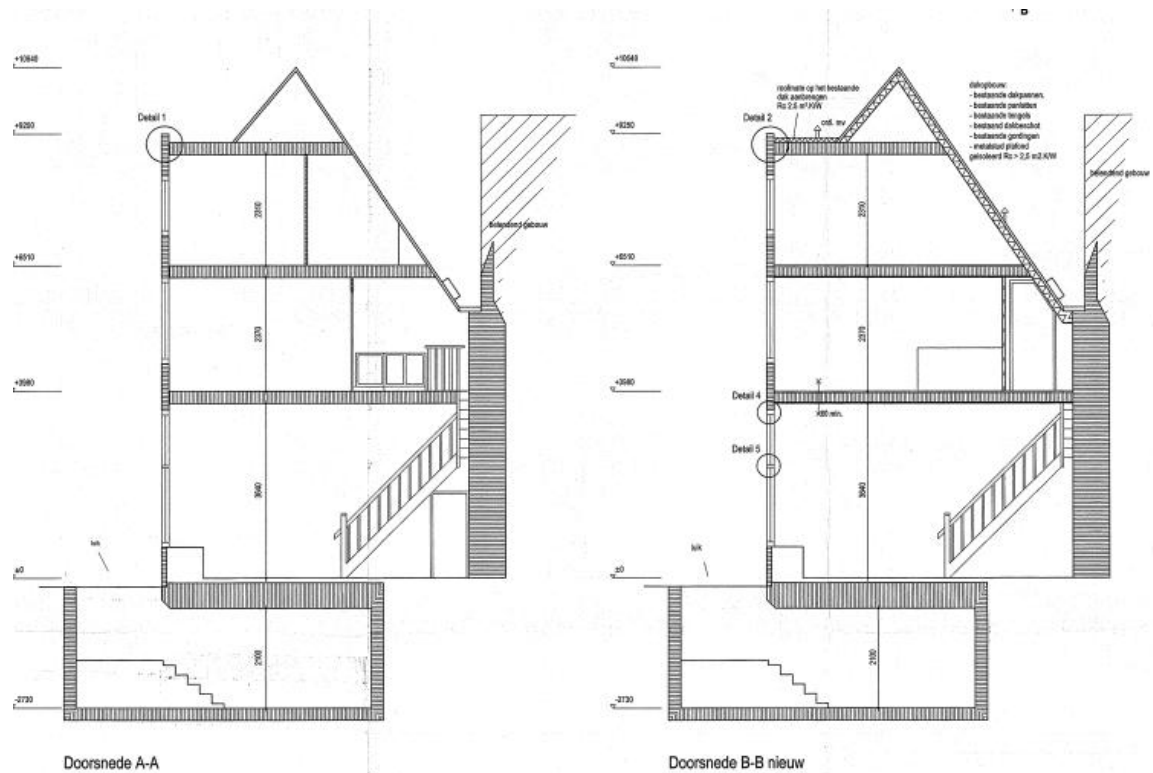
Vervolgvel

5

Bouwtekening uit 1931 met voorgevel en doorsnede, inclusief kelder.

Vervolgvel
6

Bouwtekening uit 2007 met doorsnede, inclusief kelder.